

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЕКОЛОГІЯ»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Екологія» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*окрім першого курсу*) за освітньо-професійною програмою «Екологія» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедура, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **15 респондентів**, що склало **31%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Екологія» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

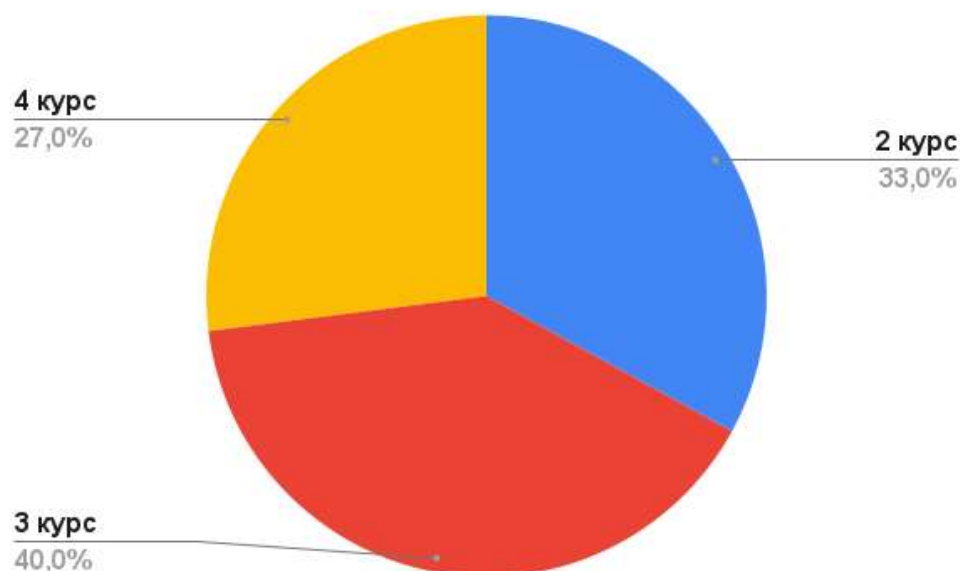

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Екологія» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Екологія» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	53,3	20	26,7	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	60	13,3	20	6,7	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	66,7	26,7	6,7	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	66,7	20	6,7	6,7	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	73,3	13,3	6,7	6,7	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	66,7	26,7	6,7	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	60	26,7	13,3	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	66,7	20	13,3	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	73,3	26,7	0	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	60	26,7	13,3	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	46,7	33,3	20	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	66,7	33,3	0	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	66,7	20	13,3	0	0

Вищі оцінки (максимальна сума відсотків балами «5» і «4», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання», «Доступність графіків навчального процесу та розкладів».

Менші оцінки (максимальні відсотки за балами «1» і «2» по 6,7%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «Співвідношення теоретичної і практичної частини».

Загальну оцінку якості ОПП «Екологія» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Вищі бали поставили здобувачі СВО «Бакалавр» 4 курсу (78,8% опитаних оцінили на 5 балів та 21,2% на 4 бали). Меншими балами оцінили якість ОПП здобувачі СВО «Бакалавр» 3 курсу (3,8% на 2 бали).

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Екологія» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач ВО	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	47,7	40	12,3	0	0
2	3 курс	66,7	11,5	17,9	3,8	0
3	4 курс	78,8	21,2	0	0	0

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2022-2023 навч. року за ОПП «Екологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

було оцінено респондентами за **11 критеріями**.

Аналіз **130 анкет за перший семестр** (таблиця 3) та **95 анкет за другий семестр** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		72,8	11,8	13,4	1,1	0,9
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	73,1	11,5	13,1	1,5	0,8
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	73,8	10,8	13,8	0,8	0,8
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	73,1	11,5	13,1	1,5	0,8
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	72,3	13,1	13,1	0,8	0,8
5	Ефективність організації дистанційного навчання	71,5	12,3	13,8	0,8	1,5
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		72,8	11,3	14,1	0,8	1,0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	72,3	12,3	13,8	0,8	0,8
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	73,1	10,8	13,8	1,5	0,8
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	73,1	10,8	14,6	0,0	1,5
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		71,8	12,3	14,9	0,3	0,8
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	70,8	13,1	15,4	0,0	0,8
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	71,5	12,3	14,6	0,8	0,8
3	Доброчесність	73,1	11,5	14,6	0,0	0,8

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **1 семестрі 2022-2023 навч. року** оцінені *найвищими балами* (максимальна сума відсотків за балами 5 і 4) в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в I розділі оцінені критерії: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «використовує сучасні та цікаві методи викладання», «ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі – «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навч. року** в **47** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшло.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		86,9	9,5	3,6	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	85,3	11,6	3,2	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	87,4	8,4	4,2	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	87,4	9,5	3,2	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	87,4	8,4	4,2	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	87,4	9,5	3,2	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		87,0	8,4	4,6	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	88,4	7,4	4,2	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	85,3	10,5	4,2	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	87,4	7,4	5,3	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		87,7	7,0	5,3	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	88,4	6,3	5,3	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	87,4	7,4	5,3	0	0
3	Доброчесність	87,4	7,4	5,3	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «використовує сучасні та цікаві методи викладання», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій»; в II

розділі –«пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в **III розділі** – «доступність та легкість зв’язку з викладачем», «добročесність».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **25** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **25** анкетах, де надані відповіді, оцінені як позитивні.

У загальному підсумку необхідно зазначити, що рівень задоволеності здобувачів навчанням на ОПП «Екологія» першого (бакалаврського) рівня освіти утримується на достатньо високому рівні, більш ніж 75% показників представлених у табл. 1 оцінені найвищими балами («4» та «5» б.). Якщо проаналізувати представлену тенденцію у відповідності до курсів, зберігається ідентична тенденція у порівнянні з попередніми роками отриманих результатів анкетного опитування. Висхідна динаміка простежується з 2-го до 4-го курсів, скоріш за все це обумовлено збільшенням кількості обов’язкових дисциплін циклу професійної підготовки у порівнянні з першими курсами навчаннями. У відповідності до цього вбачається необхідність продовжувати практику детального представлення та пояснення студентам перших курсів структурно-логічної послідовності освітніх компонентів ОПП та взаємозв’язку між циклом дисциплін загальної та професійної підготовки. Гаранту ОП під час презентації освітньої програми першокурсникам акцентувати увагу на доцільності та необхідності вивчення дисциплін циклу загальної підготовки, як формування підґрунтя для дисциплін циклу професійної підготовки.

Задля оптимізації та покращення освітнього процесу за показниками «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «Співвідношення теоретичної і практичної частини», «Пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців» залученим до викладання освітніх компонентів науково-педагогічним працівникам детально акцентувати увагу здобувачів на цих складових, доповнювати теоретичну складову практичними прикладами застосування даного підходу, висвітлювати інноваційні та альтернативні підходи, методи та розробки.

Задля покращення «доступності та легкості зв'язку з викладачем» передбачено канал комунікації на платформу Moodle, а також кураторами академічних груп та старостами створені чати-групи здобувачів вищої освіти з усіма викладачами, які забезпечують освітній процес у поточному навчальному семестрі.

Для становлення світоглядного розуміння принципів академічної доброчесності на практиці, у поточному навчальному році було оновлено практичні роботи з дисципліни «Вступ до фаху» та змінено ряд практичних робіт, на ті, які тематично стосуються академічного письма, роботи з літературними джерелами та оформлення їх для подальшого цитування, а також усіх складових, які формують цілісний показник під назвою «академічна доброчесність» та на практиці формують у здобувачів відповідні навички та компетентності.

Гарант ОПП «Екологія» за
першим (бакалаврським) рівнем освіти
к.с.-г.н, доцент

Вікторія СКИБА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР